

[Erling Olsen]

ningen har været, at det med hensyn til de unge under uddannelse, som i dag får ungdomsydelse – den er efter vores mening temmelig vilkårlig og administreres forskelligt rundt omkring – skal ind under nogle retsprincipper.

Det er altså ikke meningen, at nogle skal stilles ringere. Det er en lille flig af dette beslutningsforslag, som rækker ind i andre dele af ungdomspolitikken, og det er i hvert tilfælde ikke hovedsagen i dette, og det er i hvert tilfælde ikke meningen at stille nogen ringere.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg forstår godt, at da hr. Erling Olsen lagde hjerne til dette forslag, var han nødt til at tage hensyn til socialdemokratiets øvrige forslag. Det skal man ikke bebrejde hr. Erling Olsen, men derimod socialdemokratiet.

Problemet er, at dette med ungdomsgaranti forudsætter enten uddannelsesvang eller arbejdstvang, for allerede i dag er der masser af unge i nærheden af skoler med ledige pladser inden for brancher med gode beskæftigelsesmuligheder, der ikke vil gå på disse skoler. De vil have et arbejde, og det kan godt være, der er arbejde i naboområdet, men ikke lige på det felt, hvor de vil have arbejde.

Det problem vil vi have til evig tid, også selv om der blev fuld beskæftigelse. Sådan nogle mennesker var der også i 1960'erne og i begyndelsen af 1970'erne, og derfor er hr. Estrups spørgsmål stadig væk godt, men det vedrører bare ikke hr. Erling Olsens forslag. Det vedrører det i hvert fald kun marginalt, fordi hans problem ganske enkelt er, at han måtte tage hensyn til socialdemokratiets øvrige politik, da han lavede forslaget.

I øvrigt vil jeg sige, at jeg synes, hr. Erling Olsens svar har været meget gode og uddybende, sådan at når man har forslaget og hr. Erling Olsens svar på de spørgsmål, der er stillet, har man et godt grundlag for at kunne vurdere de skitser, der lægges frem. Jeg vil godt love, at undervisningsministeriet og finansministeriet i fællesskab vil udarbejde et papir og sende til udvalget, sådan at man på tryk kan se, hvad man fra det hold mener, der er af fordele og ulemper ved de skitser, der er lagt frem. Jeg vil gerne takke hr. Er-

ling Olsen for de uddybende bemærkninger, han er kommet med.

(Kort bemærkning).

Estrup (RV):

Jeg skal ikke forlænge debatten om ungdomsydelsen væsentligt, blot sige, at jeg var glad for hr. Erling Olsens sidste bemærkning om, at det så sandelig ikke var tanken at forringe situationen for nogen. Jeg synes, at dertil hører ikke bare et spørgsmål om den økonomiske ydelse – det er noget, vi er nogle her i salen der bør sige til socialdemokratiet en gang imellem – hertil hører også muligheden for at vælge frit selv. Jeg tror, man skal tænke på, når man skræddersyr systemer, at det kan være nødvendigt en gang imellem at lade de unge vælge selv. Når man ser på, hvad der sker omkring BZere og andre ting, hvad er det så andet end reaktion mod formynderi?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 130:

Forslag til folketingsbeslutning om en forsøgspraktikordning for arkitektstuderende.

Af Ingerlise Koefoed (SF) m.fl.
(Fremsat 23/4 85).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

[Ministeren for kulturelle anliggender]

SF ønsker med dette forslag at fremme en forsøgspraktikordning for arkitektstuderende, og jeg må sige, at det kan jeg egentlig godt forstå. Det er et emne, der har været drøftet gennem længere tid i forskellige grupper. Bl.a. har en arbejdsgruppe under Danske Arkitekters Landsforbund udgivet en publikation så tidligt som i februar 1983 med henblik på at få etableret en sådan ordning.

Jeg må sige, at vi endnu ikke i kulturministeriet hverken økonomisk eller indholdsmæssigt føler os rustet til at gå i gang med denne praktikordning. Jeg har i dag modtaget et brev fra formodentlig den samme arbejdsgruppe, som nu har revideret sit forslag fra 1983, og man har tilsyneladende reduceret de omkostninger, der ville være i forbindelse med en praktikordning, betydeligt. Det er muligvis derfra, beløbet, SF foreslår, de 4,5 mill. kr., stammer, og det synes jeg da er helt relevant.

Det, vi indtil nu fra kulturministeriets side, fordi vi endnu ikke havde modtaget et rimeligt, et realistisk forslag, har set os i stand til, er, at vi både i 1984 og 1985 har skaffet bevillingsmæssig hjemmel til at afholde 90.000 kr. til skolen i København og 120.000 kr. til skolen i Århus til etablering af stedlige praktikadministrationer. Disse administrationer har til opgave at skabe kontakt til arbejdsstederne og således hjælpe de studerende til at finde noget erhvervsarbejde med relation til arkitektuddannelsen. Disse ting har jeg oplyst over for folketingets kulturudvalg så sent som 15. november 1984.

Som sagt synes jeg, der er al mulig grund til at søge at få realiseret en sådan ordning i løbet af nogle år, men jeg mener stadig væk, at det må ske i den takt, hvori vi får fuldt udbyggede og gennemarbejdede forslag. Navnlige må jeg sige, at jeg ikke ser mig i stand til inden for kulturministeriets rammer at finde to gange 4,5 mill. kr., i 1986 og i 1987. Jeg synes stadig væk, at det er rigtigt at arbejde i den retning, og vi vil gerne forsøge at gå videre, efter at vi har modtaget det nye forslag, men jeg kan ikke give tilsagn om, at regeringen kan støtte forslaget, som det ligger i dag.

Søren Hansen (S):

Socialdemokratiet kan derimod støtte forslaget. Der har været god tid til at forberede

sig. Jeg forstod, at kulturministeriet ikke rigtig var klædt på til at tage stilling til sagen, det var jo så nyt, og nu var der lige kommet et brev i dag. Men det er en sag, der har nogle år på bagen – ja, jeg har også fået brevet i dag. Det er ikke, fordi forslaget er nyt. Der har været tid nok til at arbejde med sagen og tage stilling til det og i givet fald få det givet en form, så man kunne virkeliggøre det, man altså også fra kulturministerens side gerne ser gennemført, nemlig en praktikordning for arkitektstuderende.

Det er fantastisk vigtigt, at man i enhver uddannelse, altså også i denne uddannelse, får etableret en nøjere forbindelse mellem den teoretiske del og den praktiske del. Det gælder på dette område, og det gælder på alle andre områder inden for uddannelsessektoren. Det er også noget med at lære at fungere i et arbejdsfællesskab, som er det virkelige livs arbejdsfællesskab, ikke kun i det, som er en uddannelse.

Man har vel i øvrigt lov til at håbe, at dette kan medvirke til at forbedre arkitektuddannelserne på nogle områder. Hvis vi ser på kvaliteten af det byggeri, man er i stand til at præstere her i landet eller i hvert fald rent faktisk præstere, konstaterer vi, at der ikke er så lidt tilbage at ønske.

Jeg var for ikke så længe siden i Pompeji. Der så jeg, hvad man kunne i denne menneskehed for et par tusinde år siden, når det drejede sig om at bygge byer og bygge huse.

Hvis dette kan være et lille skridt i retning af at øge kvaliteten af det boligmiljø, vi skal leve og gå og stå i, er det et ønske, vi gerne vil knytte til ordningen, og kan altså i øvrigt støtte forslaget.

Connie Hedegaard (KF):

Det konservative folkeparti synes heller ikke, denne sag er helt ny. Vi har tidligere, om end i stilfærdige vendinger, givet udtryk for, at vi også gerne ser gennemført en praktikordning for arkitektstuderende.

Vi er enige med forslagsstillerne og altså også med hr. Søren Hansen i, at det er problematisk, at man uddanner folk på en arkitektskole, som måske aldrig har set en tegnestue i funktion. Det er karakteristisk, at arkitekternes forskellige organisationer meget gerne ser en praktikordning gennemført.

[Connie Hedegaard]

Her er det helt naturligt med en vejledningsordning, og den vil vi indtrængende bede ministeren om at forsøge at finde penge til, så ministeren i lovprogrammet til efteråret kan have et sådant forslag med. I betragtning af, at de arkitektstuderende – i de 4 måneder, de skal ud i praktik – vel ikke skal bruge arkitektskolen, må det vel være muligt at finde nogle kompenserende besparelser et andet sted.

Når vi så alligevel ikke kan tilslutte os det forslag, der ligger her, er det, fordi man også i forslaget ønsker penge til at betale rejserefusion. Det synes jeg er lidt problematisk, ikke mindst i forhold til andre grupper af uddannelsessøgende, især fordi de arkitektstuderende vil få løn i disse praktikperioder.

Vi håber som sagt, at det vil lykkes ministeren at finde en mulighed for at have et forslag med om dette til efteråret.

Tørnæs (V):

Da vores ordfører på området, fru Hanne Severinsen, desværre ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne fremføre følgende:

Forslagsstillerne har ret i, at der kunne være behov for praktik for arkitektstuderende. Tidligere klarede de arkitektstuderende dette problem ved at have sommerferiejob, og det fungerede udmærket, men det må indrømmes, at med de nuværende beskæftigelsesmuligheder er det ikke helt så attraktivt for tegnesterne at ansætte en ung student.

Der er nok brug for nogle forsøg, men så omfattende en praktikordning som den, der er foreslået af SF, kan vi ikke gå med til, alene af finansielle grunde. Man kunne måske håbe på, at den debat, der har været om arkitektstuderendes praktik, kunne animere nogle flere tegnester til igen at ansætte en student i sommerferieperioden, nu hvor der heldigvis er kommet mere gang i byggeriet. Under alle omstændigheder må der, som ministeren sagde, findes en mere gradvis måde at indføre en praktikordning på.

Tinning (VS):

I denne sag er der – som i så mange andre – mere brug for handling end for mere snak og mere tænkning, så jeg skal indskrænke mig til at tilslutte mig ikke alene den megen velvilje over for at få lavet en eller anden praktikordning for arkitektstuderende, men

faktisk tilslutte mig det foreliggende beslutningsforslag.

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg vil gerne takke de få ordførere, der har ulejligen sig herved i salen for at sige noget om dette forslag, og så vil jeg selvfølgelig også takke ministeren, som jo da heldigvis også er her.

Jeg vil godt starte med at sige noget til nogle, som ikke er til stede, og så håber jeg, at de læser det i Folketingstidende.

Dette forslag er ikke nyt. Vi stillede det sidste år som ændringsforslag til finanslovsforslaget, og vi diskuterede det i folketingets kulturudvalg og andre steder. Det var mit indtryk, at et parti, der har ret stor betydning for afgørelserne i dette folketing, dengang var usikker på, om de kunne støtte forslaget eller ej, for, som ordføreren sagde – jeg citerer naturligvis kun efter hukommelsen – han, hun, hvad det nu var for en, syntes ikke, at der havde været tid nok til at tænke over det. Derfor syntes jeg, det var rigtigt, at vi formulerede det klart, at vi lagde det frem i folketinget inden sommerferien, sådan at der var mulighed for i løbet af sommerferien at tale om det, så man vidste noget om det, når det kom op igen til efteråret.

Nu har vi lagt det frem, og jeg er som sagt glad for, at det er blevet forholdsvis velvilligt modtaget. Alle synes at erkende, at der er et problem her.

Fru Connie Hedegaard var bekymret over, at der i dette forslag er indbygget rejserefusion. Hvis det kun er det, der er i vejen med det, kan vi nok finde ud af, hvad vi skal gøre ved det.

Hr. Tørnæs sagde, at dette måtte man gøre pø om pø og gradvis, hvad sådan noget nu hedder, fordi det var et meget dyrt forslag. Jeg vil da godt gøre opmærksom på, hvad ministeren jo også var opmærksom på, at det oprindelige forslag, som er kommet fra de arkitektstuderende og fra arkitekterne, er i hvert fald dobbelt så dyrt, og at tallet her er fremkommet ved en samtale imellem nogle mennesker her i folketinget, som var interesseret i at gøre noget for, at arkitekterne skulle få mulighed for som studerende at få nogen praktik, og som også var interesseret i, at dette forslag skulle have en rimelig mulighed for at komme igennem i folketinget. Det er

[Ingerlise Koefoed]

en forsøgsordning, som jeg ikke tror man kan reducere ret meget, før forsøget ikke har den værdi, det skal have.

Der er mange, der har sagt, at den arkitektoniske situation her i landet er sådan, at det ville være godt, hvis man kunne give arkitekterne nogen praktik. Det er jeg enig i. Vi har haft mange byggeskandaler i de senere år, og vi har også haft meget byggeri, som nok er mere velment, end det egentlig er smukt.

Vi har og har haft arkitekter af en meget høj kunstnerisk standard. Vores arkitektur er kendt og har været kendt og agtet i udlandet. Der er masser af eksport i at udvikle en ordentlig arkitektur. Også derfor synes jeg, det er vigtigt, at de studerende får en uddannelse, der er så god som overhovedet muligt.

Dertil kommer, at jeg synes, som hr. Søren Hansen også var inde på, det er glædeligt, at der er kommet en bevægelse i de senere år fra den megen teori, man har ønsket i uddannelserne, til en blanding af teori og praksis. Man har rundt omkring på læreanstalterne erkendt, at én ting er teori, en anden ting er virkelighed – det er noget, vi politikere også af og til må erkende – og at det faktisk er rart at have haft tingene i hænderne, når man skal arbejde med dem ude i det virkelige liv.

Jeg synes, vi skal kigge nærmere på forslaget, og jeg opfordrer naturligvis ligesom fru Connie Hedegaard ministeren til også at se alvorligt på det i sommerferien. Jeg håber meget, at det, som nu er lagt frem som et formuleret forslag, kan blive indledningen til nogle drøftelser, så man inden så forfærdelig længe kan komme i gang med at ændre på arkitektuddannelsen i det hele taget, hvis det er nødvendigt, og i hvert fald med at indbygge denne vigtige del i arkitektuddannelsen.

Poulsgaard (FP):

Jeg beklager, at jeg ikke nåede ind i ordførrækken. Det var ikke ment som en uforkammethed over for forslagsstillerne.

Der er ingenting at sige til, at SFs gallup-tal ryger opad. Det er snart det største parti herinde. Vi har lige behandlet ét forslag, og dér var det bibliotekarerne, man ville tage god vare på, selv om man siger, at man er et arbejderparti. Nu er det arkitekterne, der skal nyde godt af SFs velvilje.

Hvad det næste bliver, ved vi ikke, men vi ved i hvert fald noget, og det er, at der går stærke rygter om, at der skal indgås et samarbejde mellem socialdemokratiet og SF, og vi får måske en regering af de to partier. Så kunne fru Ingerlise Koefoed måske få brug for sin teori om virkeligheden. Fru Ingerlise Koefoed stod heroppe og sagde, at det var somme tider gavnligt, at man så lidt på virkeligheden og lod teorien ligge. Det er jeg enig i, men de forslag, SF har fremsat i det seneste år, har intet med virkeligheden at gøre, det er luftkasteller, så det var rart, hvis fru Ingerlise Koefoed kunne komme ned på jorden igen.

I bemærkningerne til beslutningsforslaget står der noget om offentlige besparelser. Ja, man kan i hvert fald ikke beskylde SF for, at de vil offentlige besparelser; det forstår jeg udmærket godt.

Men jeg kan også gange og dividere og lægge sammen, og det er et forslag, der koster det hvide ud af øjnene. Altså virkeligheden og ikke teorien er, at vi simpelt hen ikke har råd til dette luksusforslag fra SF.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 218:

Forslag til lov om ændring af lov om indeksregulerede realkreditlån og lov om statslån til udnyttelse af vedvarende energikilder m.v. (Indeksfinansiering af kombinerede og vedvarende energianlæg).

Af Lone Dybkjær (RV) og Estrup (RV).
(Fremsat 23/4 85).